

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 018027 17 Увп
Бањалука, 17.4.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхине Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Ч. В. из Б., (у даљем тексту: тужилац), заступаног по пуномоћнику Ј. Т. адвокату из Б., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 1.12.2015. године Управе... (у даљем тексту: тужена), у предмету брисања уписа права служности, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 018027 16 У од 12.1.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 17.4.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев тужиоца да му тужена надокнади трошкове подношења захтјева за ванредно преиспитивање пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Подручне јединице у Б. (у даљем тексту: Подручна јединица Б.) број ... од 8.10.2015. године којим је одбијен захтјев тужиоца да се у земљишној књизи изврши брисање уписа права служности пролаза и превоза преко парцеле означене као к.ч. број 105/107, уписаног у корист свагдашњих власника парцела означених као к.ч. бр. 103/35 и 103/55 к.о. СП Ч.. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиоца да му тужена надокнади трошкове управног спора.

Одбијање тужбе је образложено тиме да је оспорени акт правилан, јер изјава о брисању уписаног права служности пролаза и превоза, коју је тужилац сачинио код нотара, није основ за брисање уписаног права, при чему је у тој изјави тужилац и упозорен од стране нотара на одредбе Закона о стварним правима („Службени гласник РС број 124/08, 58/09, 95/11, без каснијих измјена и допуна број 60/15, у даљем тексту: ЗСП) којим су регулисана питања права служности, па тако да једнострана изјава тужиоца није довољна да се брише право служности, без обзира на начин уписа тог права, а неспорно је да је то право уписано на основу релевантног правног посла, односно уговора о поклону који је тужилац као поклонопримац закључио са поклонодавцима, којим је конституисана служност у корист М. М.1, Б. М. и М. М.2, на парцели означеној као к.ч. бр. 107/105 коју је тужилац по основу тог уговора стекао у власништво, а питање

уписа права служности и не може бити предмет испитивања у управном поступку. Сходно томе је суд закључио да није правилно позивање тужиоца на аналогију у примјени одредбе члана 41. Закона о земљишним књигама („Службени гласник РС“ број 67/03 -119/08, у даљем тексту: ЗОЗК), која предвиђа изричиту сагласност лица које је носилац права које се преноси, мијења, ограничава или брише, а не и лица које стиче одређено стварно право, тако да је довољно да у конкретном случају сувласници повласног добра нису сагласни са брисањем предметног права служности. Како се тужбом оспорава уписано право служности, а тужилац наводи да је захтијевао надзор приликом провођења уговора о поклону, разлоге које износи у вези са беспредметношћу стварне служности, може истицати једино у парничном поступку укидања служности.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) који се односи на повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Износи хронологију поступања у предметној правној ствари, наводећи да је по његовом захтјеву Подручна јединица Б. донијела рјешење од 1.12.2014. године, којим је дозвољено брисање уписа права служности пролаза и превоза преко парцеле означене као к.ч. број 107/105 уписане у зк. уложак број 748 к.о. Ч., која је у његовом власништву, које право служности је уписано на основу уговора о поклону, а без сагласности М. М.1, Б. М. и М. М.2, које рјешење је достављено М. М.3 који није странка у поступку, а није достављено Б. М. и М. М.2, те да је по уложеној жалби тужена донијела рјешење од 14.5.2015. године којим је дозвољено успостављање погрешно обрисаних уписа у земљишно-књижним улошцима број 205 и 748 к.о. Ч., те је оглашено ништавим поменуто рјешење од 1.12.2014. године, а њему наложено да достави сагласност М. М.3 (који није био уписан као власник некретнина у зк. улошку број 205 к.о. Ч.), Б. М. и М. М.2, али је по његовој жалби и то рјешење поништено и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак. Наглашава да у конкретном случају лица у чију корист је уписано право служности, нису били уговорне стране приликом сачињавања уговора о поклону на основу којег је извршен упис права служности, нити су на било који други начин дали своју сагласност за тај упис, а да М. М.3 као подносилац жалбе није ни наведен у том уговору, нити је власник повласног добра тј. парцела означених као к.ч. број 103/35 и 103/55, па тако да се поступак водио по жалби која није благовремена а и није поднесена од стране овлашћеног лица. Даље наводи да се у образложењу оспореног акта (којим је потврђено првостепено рјешење којим је у поновном поступку одбијен њихов захтјев) констатује да тужена сматра да поједине одредбе уговора о поклону представљају уговарање у корист трећег лица, односно да се „ћутање корисника сматра прихватањем уговорене користи“, у свјетлу правно дозвољеног института уговарања у корист трећег лица, а насупрот чему истиче да је уговор у корист трећег лица такав уговор из којег треће лице непосредно стиче право да захтијева одређену чинидбу од једног уговарача, који је обавезан ту радњу извршити, па да је стога очито да тужена покушава на све начине да спорни правни однос ријеши у корист М. М.3 и других, у којој намјери поједине одредбе уговора о поклону сматра уговарањем у корист трећег лица. Такође у погледу образложења оспореног акта да би одлучивање о постојању тренутног права служности пролаза и превоза, односно утврђивање чињенице да власници повласног добра имају други приступни пут до својих парцела, представљало узурпацију судских надлежности, истиче да је уписано право служности у земљишној књизи извршено у супротности са одредбом члана 41. став 1. и члана 42. ЗОЗК, којим уписом је извршена узурпација судских надлежности, јер је у смислу одредбе члана 193. ЗОСП прописано да ће нужни пролаз преко неке непокретности, основати својом одлуком суд на захтјев

власника друге непокретности, ако до ње нема никакве одоварајуће путне везе, а уз обавезу власника непокретности у чију корист се нужни пролаз оснива да плати пуну накнаду власнику послужне непокретности, из чега произилази да му је заснивањем права служности пролаза и превоза преко његове парцеле, а без вођења надлежног судског поступка, нанесена штета, па иако је у образложењу оспореног акта наведено да он ради брисања уписа може поднијети тужбу, протекли су, због начина уписа тог права, сви рокови, имајући у виду да му никада није достављено рјешење о провођењу уговора о поклону којим је засновано уписано право служности, сходно чему је и поднио дана 1.12.2015. године захтјев за провођење надзора у Земљишно - књижном одјељењу Подручне јединице Б., везано за провођење уговора о поклону у предмету број Дн. 527/09. Како је у побијаној пресуди наведено да питање уписа права служности не може бити предмет испитивања у управном спору, сматра да такав став суда говори у прилог томе да се суд није упустио у оцјену доказа који се налазе у спису, због чега су те тврдње суда произвољне и паушалне, а осим тога није законито да се управни поступак води по жалби Б. М., М. М.3 и М. М.2 од 5.5.2015. године, која није благовремена јер у спису нема ниједан доказ да је рјешење које је побијано том жалбом уручено тим лицима, па вођење управног поступка по тој жалби упућује на закључак да је побијаном пресудом дошло до повреде закона. Додаје да није јасно како је суд у побијаној пресуди могао закључити да је право служности уписано на основу релевантног правног посла, односно уговора о поклону, кад се није ни упуштао у оцјену тог уговора доводећи га у вези са осталим приложеним доказима, из којих би закључио да у корист М. М.3 као подносиоца жалбе није било успостављено право служности (јер у вријеме закључивања тог уговора именовани није био уписан у земљишним књигама). Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи на начин да се у цијелости уважи његова тужба, те тужена обавезе да му надокнади трошкове састава предметног захтјева у износу од 1.316,25 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до коначне исплате.

Тужена у одговору на захтјев наводи да остаје код разлога датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересована лица у овом управном спору, Б. М., М. М.2 и М. М.3, сви из Б., нису дали одговор на захтјев, иако су о том праву, достављањем захтјева на одговор, уредно поучени.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произилази да је тужилац дана 26.5.2014. године поднио захтјев за брисање уписа права служности пролаза и превоза преко парцеле означене као к.ч. број 107/105 уписане у А лист зк. улошка број 748 к.о. Ч., које право је уписано у Ц листу тог зк. улошка у корист свагдашњег власника парцела означених као к.ч. број 103/35 и 103/55 к.о. Ч., а који захтјев је поднио на основу своје Изјаве сачињене дана 17.4.2014. године нотарски обрађене од стране Г. Г. под бројем ОПУ-710/2014, којом изјавом је захтијевао да се брише право служности пролаза и превоза које је уписано на основу Уговора о поклону број ... од 4.11.2009. године сачињеног код нотара Љ. М., закљученог између З. В., М. В. и З. Д., као поклонодаваца, и тужиоца као поклонопримца. Одлучујући о том захтјеву тужиоца, Подручна јединица Б. је донијела рјешење од 1.12.2014. године којим је дозволила брисање уписаног права служности, али је по жалби М. М.3, Б. М. и М. М.2, тај орган својим рјешењем од 14.5.2015. године огласио ништавим то рјешење

од 1.12.2014. године и извршио поновни упис права служности, наложивши тужиоцу да достави сагласност наведених лица за брисање уписа, а против којег рјешења је тужилац изјавио жалбу која је рјешењем туженог од 29.6.2015. године уважена и поништена оба поменута рјешења првостепеног органа од 14.5.2015. године и од 1.12.2014. године, те предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак, при чему је тужена истакла да сходно одредби члана 258. ЗОСП оснивање служности као и укидање служности, није у надлежности управног органа. Против тог рјешења тужилац није покретао управни спор, па је у поновном поступку првостепеним рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом, одбијен његов захтјев за брисање уписаног права служности, са образложењем да нотарска изјава од 17.4.2014. године не представља правни основ за брисање уписаног права служности, јер не испуњава услове из члана 41. став 1. ЗОЗК, с обзиром да не постоји одобрење уписаних лица за брисање те служности, при чему се првостепени орган и позвао на одредбе члана 248. и 258. ЗОСП, уз закључак да одлуку о укидању служности може једино донијети суд, у смислу тог закона, што није у надлежности управног органа који је овлашћен само да одлучује о захтјеву за упис односно за брисање уписа у земљишним књигама, с тим да је обавезан да цијени наведене захтјеве у смислу члана 42. ЗОЗК и донесе одлуку у складу са чланом 43. тог закона, како је то и учињено у конкретном случају. Оспореним актом је то рјешење потврђено одбијањем жалбе тужиоца, а оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

У побијаној пресуди је правилно закључено да нису били испуњени услови да се удовољи захтјеву тужиоца за брисање права служности, које је уписано у земљишној књизи у корист свагдашњих власника повласног добра, то јест парцела означених као к.ч. број 103/35 и 103/55 уписаних у зк. уложак број 205 к.о. СП Ч. на име М. М.1, Б.М. и М.М.2 као сувласника тих парцела, јер та лица нису дала сагласност за брисање тог уписаног права, у смислу члана 41. став 1. ЗОЗК којим је прописано да је упис у земљишну књигу дозвољен само уз сагласност лица које је у вријеме подношења захтјева уписано у тој књизи као носилац права власништва или неког другог стварног права које се преноси, мијења, ограничава или брише, а ставом 2. тог члана прописано да такво одобрење мора бити нотарски овјерено, осим ако се за уговор на основу којег се врши промјена права захтијева нотарска обрада, а које одобрење може, у смислу става 3. тог члана, бити замијењено судском одлуком или судским поравнањем.

Стога изјава коју је тужилац дао дана 17.4.2014. године пред нотаром Г. Г. под бројем ОПУ-710/2014, којом је захтијевао да се брише уписано право служности пролаза и превоза на к.ч. број 107/105 у зк. улошку број 748 к.о. Ч. која је у његовом власништву, не може бити основ за брисање уписаног права служности, које је уписано на основу Уговора о поклону број ОПУ-1380/09 од 4.11.2009. године сачињеног код нотара Љ. М., по основу којег уговора је тужилац као поклонопримац стекао право власништва на тој парцели, у којем уговору су се уговорне стране сагласиле за утврђивање наведеног права служности пролаза и превоза преко к.ч. број 107/105 у корист именованих лица као сувласника повласног добра, то јест парцела означених као к.ч. број 103/35 и 103/55 к.о. Ч.. С обзиром на начело јавног повјерења из члана 9. ЗОЗК према којем се, у смислу става 1. тог члана, уписано право у земљишној књизи сматра тачним, без утицаја је позивање тужиоца да право служности није било извршено на законит начин, а имајући у виду да у смислу члана 3. став 3. тог закона документација која се прилаже уз захтјев за упис одређеног права може бити исправа која је основ за стицање стварног права, документ

на основу којег се доказује стварно право, како је то правилно и образложено у побијаној пресуди. Такође су у побијаној пресуди правилно потврђени разлози првостепеног рјешења односно оспореног акта, да одлуку о укидању права служности, ако то право изгуби разумну сврху, може у смислу члана 258. ЗОСП донијети једино суд у парничном поступку, на захтјев власника послужне ствари, па тако да о таквом захтјеву и није надлежан да одлучује управни орган.

Како је побијаном пресудом испитивана законитост оспореног акта којим је потврђено првостепено рјешење којим је одбијен захтјев тужиоца за брисање права служности пролаза и превоза преко парцеле која је у власништву тужиоца, без утицаја је и позивање тужиоца на то да је у поступку који је претходио доношењу тог првостепеног рјешења, предмет испитивања била неблагоприятна жалба изјављена на рјешење првостепеног органа од 1.12.2014. године којим је било удовољено тужиоцем захтјеву, као и то да је та жалба била, између осталог изјављена од стране М. М.3 у чију корист није уписано право служности у земљишној књизи, јер је те приговоре тужилац имао могућност истицати у управном спору против коначног рјешења тужене од 29.6.2015. године којим су поништена претходна рјешења првостепеног органа од 1.12.2014. године и 14.5.2015. године, а који управни спор тужилац и није покретао, како је то правилно констатовано у образложењу побијане пресуде.

Из изнијетих разлога, како ни остали наводи захтјева нису могли утицати на другачије одлучивање, по оцјени овог суда у побијаној пресуди нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев тужиоца на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија.

Будући да је захтјев тужиоца одбијен, то му сходно одредби члана 49а. ЗУС-а не припада право на накнаду трошкова подношења предметног захтјева по пуномоћнику адвокату, па тако да је и тај захтјев тужиоца одбијен као неоснован.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић